

Arazi Toplulaştırması Üzerine Akademik Yaklaşımlar: Türkiye’de Lisansüstü Tezlerin İçerik Analizi^A

Müge KİRMİKİL^{1*}, Cansu HAYAT²

Öz: Bu çalışma, Türkiye’de 1973-2024 yılları arasında yazılmış arazi toplulaştırması konulu lisansüstü tezleri analiz ederek, akademik gelişimi, araştırma eğilimlerini ve uygulama süreçlerindeki değişimleri ortaya koymayı amaçlamaktadır. YÖK Ulusal Tez Merkezi’nden elde edilen verilere dayanarak toplam 136 lisansüstü tez (27 doktora, 109 yüksek lisans) istatistiksel yöntemlerle incelenmiş, tezler erişim durumu, yıllara, üniversitelere, ana bilim dallarına, ele alınan konulara ve çalışılan bölgelere göre kategorize edilmiştir. Araştırma bulguları, tezlerin büyük çoğunluğunun Ziraat Mühendisliği (%71.32) ve Harita Mühendisliği (%22.05) alanlarında yoğunlaştığını göstermektedir. Bölgesel dağılım açısından en fazla akademik çalışma İç Anadolu Bölgesi’nde (%32.85) gerçekleştirilirken, Güneydoğu (%4.38) ve Doğu Anadolu (%8.03) Bölgeleri’nde araştırmaların sınırlı kaldığı görülmüştür. Üniversiteler bazında Selçuk Üniversitesi, en fazla tez üreten kurum olarak öne çıkmaktadır. Araştırmaların büyük ölçüde teknik konulara odaklandığı, ancak sosyal, ekonomik ve çevresel etkilerin daha az çalışıldığı belirlenmiştir. Özellikle toplulaştırma süreçlerinin kırsal kalkınma üzerindeki etkileri, çiftçilerin süreç hakkındaki algıları ve sürdürülebilirlik boyutları üzerine yapılan çalışmaların yetersiz olduğu görülmektedir. Sonuçlar, arazi toplulaştırması üzerine yapılacak gelecekteki araştırmalarda disiplinler arası yaklaşımların artırılması ve bölgesel eşitsizliklerin giderilmesi gerektiğine işaret etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Akademik eğilimler, arazi toplulaştırması, içerik analizi, lisansüstü tez.

^A Yapılan bu çalışma etik kurul onayı gerektirmemektedir. Makale araştırma ve yayın etiğine uygun olarak hazırlanmıştır.

^{*} **Sorumlu yazar/Corresponding Author:** ¹ Müge KİRMİKİL, Bursa Uludağ Üniversitesi, Ziraat Fakültesi, Biyosistem Mühendisliği Bölümü, Bursa, Türkiye, muge@uludag.edu.tr, [OrcID 0000-0002-6832-7742](https://orcid.org/0000-0002-6832-7742)

² Yüksek Lisans Öğrencisi, Bursa Uludağ Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Bursa, Türkiye, 502429008@ogr.uludag.edu.tr, [OrcID 0009-0002-4379-1714](https://orcid.org/0009-0002-4379-1714)

Academic Approaches to Land Consolidation: A Content Analysis of Postgraduate Theses in Türkiye

Abstract: This study aims to analyze postgraduate theses on land consolidation in Türkiye between 1973 and 2024 to examine academic development, research trends, and changes in implementation processes. Based on data obtained from the Council of Higher Education (YÖK) National Thesis Center, a total of 136 postgraduate theses (27 doctoral and 109 master's) were analyzed using statistical methods. The theses were categorized based on their accessibility, distribution over the years, universities, academic disciplines, research topics, and study regions. The findings indicate that the majority of these theses are concentrated in the fields of Agricultural Engineering (71.32%) and Geomatics Engineering (22.05%). In terms of regional distribution, most studies were conducted in the Central Anatolia Region (32.85%), whereas academic interest remained limited in the Southeastern (4.38%) and Eastern Anatolia (8.03%) Regions. Among universities, Selçuk University stands out as the most productive institution in this field. The results also show that most studies focus on technical aspects, while social, economic, and environmental impacts remain underexplored. In particular, research on the effects of land consolidation on rural development, farmers' perceptions of the process, and sustainability aspects is insufficient. These findings highlight the need for more interdisciplinary approaches and efforts to address regional disparities in future research on land consolidation.

Keywords: Academic trends, land consolidation, content analysis, postgraduate theses.

Giriş

Arazi toplulaştırması, tarımın ekonomik verimliliğini engelleyen, toprak koruma ve sulama önlemlerini zorlaştıran, dağılmış ve şekli bozulmuş parsellerin bir araya getirilmesiyle çiftçi ailesinin yaşam standartlarını iyileştirecek teknik, ekonomik ve sosyal önlemlerin uygulanması sürecidir (Aasmæ ve Maasikamæ, 2014; Bahar ve Kirmikil, 2021; Kirmikil ve Küçük, 2024; Lök ve Değirmenci, 2019; Van Dijk, 2003, 2007; Yağanoğlu ve ark., 2018). Arazi toplulaştırması, yalnızca tarımsal üretkenliği artırmakla kalmaz, aynı zamanda kırsal alanlardaki altyapı problemlerini çözerek, çiftçilerin ekonomik ve sosyal koşullarını iyileştirir. Toprak düzenlemeleri sayesinde daha verimli su kullanımı sağlanır (Arslan ve ark., 2024), sulama sistemlerinin etkinliği artar ve doğal kaynakların korunmasına yönelik önlemler güçlenir. Ayrıca, küçük ve parçalı arazilerin birleşmesi, tarımsal mekanizasyonun kullanımını artırarak iş gücü verimliliğini yükseltir (Kuzu ve Değirmenci, 2020). Sosyal açıdan ise, arazi toplulaştırması, köy yerleşimlerinde altyapı gelişimini destekler ve kırsal nüfusun daha iyi yaşam koşullarına sahip olmasına katkıda bulunur (Duan ve ark., 2021; Ertunç ve Janus, 2021; Guo ve Wang, 2023; Janus ve Ertunç, 2023; Zhou ve ark., 2019). Bununla birlikte, arazi toplulaştırması sürecinin başarısı, sadece teknik düzenlemelerle sınırlı kalmaz; sosyal, çevresel ve ekonomik faktörlerin de etkili bir şekilde yönetilmesi gerekmektedir (Akkaya Aslan ve ark., 2018; Esen, 2019; İyisöz Bulut ve Unakıtan, 2023). Türkiye'de arazi toplulaştırması uygulamaları, farklı bölgelerdeki yerel koşullar ve ihtiyaçlar doğrultusunda

çeşitlenmekte olup, bu alanda yapılmış akademik çalışmalar da sürecin gelişimi hakkında önemli bilgiler sunmaktadır (Boztoprak ve ark., 2016).

Akademik araştırmalar, bilgi üretiminin ve teknolojik ilerlemenin en temel taşlarından biridir ve bu yönüyle , insanlık ve çevre ile uyumlu sürdürülebilir kalkınma süreçlerinde kritik bir rol oynamaktadır. (Bezen ve Balan, 2019; Sağır ve Memiş Sağır, 2019; Uluyol ve ark., 2020). Bu çalışmalar, yalnızca mevcut bilgiyi derinleştirmekle kalmaz, aynı zamanda yenilikçi çözümler üreterek toplumsal ve ekonomik dönüşüm süreçlerine de katkı sağlar. Ayrıca, bir disiplinin zaman içindeki gelişimini, araştırma eğilimlerini ve metodolojik değişimlerini ortaya koyarak, bilimsel bilgi birikiminin yönünü belirlemede önemli bir rol oynar (Bayraktutan ve Uçak, 2014). Belirli bir alandaki yazılı çalışmaların düzenli aralıklarla incelenmesi, bilimsel gelişimi anlamayı kolaylaştırırken, hangi konulara daha fazla yoğunlaşıldığını ve hangi alanların ihmal edildiğini belirlemeye de yardımcı olur. Bu tür analizler, disiplinin gelişim dinamiklerini ortaya koymakla kalmaz, aynı zamanda gelecekteki araştırmalara rehberlik ederek araştırma boşluklarını belirler ve bilimsel bilginin daha etkili bir şekilde üretilmesine katkı sağlar (Christou ve ark., 2024; Karunarathna ve ark., 2024). Özellikle disiplinler arası etkileşimin arttığı günümüzde, akademik birikimin sistematik olarak değerlendirilmesi hem teorik hem de uygulamalı araştırmaların şekillenmesine yardımcı olmaktadır. Araştırma boşluklarını tespit etmek ve disiplinler arası etkileşimi artırmak için yapılan çalışmalar büyük önem taşımaktadır. Araştırma boşluğu, bir alanda henüz yanıtlanmamış bir soru veya çözülmemiş bir problem olarak tanımlanırken, bu boşlukların belirlenmesi yeni araştırma alanlarının ortaya çıkmasını sağlar (Miles, 2017). Sistematik literatür taramaları ve harita incelemeleri gibi yöntemler, araştırma boşluklarını belirlemek ve bilimsel çalışmalardaki eğilimleri anlamak için etkili araçlar olarak kullanılmaktadır. Bu tür yöntemler, mevcut literatürü kapsamlı bir şekilde inceleyerek hangi alanların daha fazla araştırmaya ihtiyaç duyduğunu ve hangi konuların akademik ilgiyi üzerine çektiğini ortaya koyar (Popenoe ve ark., 2021; Rammal, 2023). Sonuç olarak, yazılı akademik çalışmaların düzenli ve sistematik bir şekilde değerlendirilmesi, bilimsel gelişimi anlamak, araştırma boşluklarını belirlemek ve disiplinler arası etkileşimi güçlendirmek açısından kritik bir öneme sahiptir.

Bu çalışma, Türkiye’de 1973-2024 yılları arasında yayımlanmış arazi toplulaştırması konulu yüksek lisans ve doktora tezlerini analiz ederek, alanın akademik gelişimini, araştırma eğilimlerini ve metodolojik yaklaşımlarını değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Lisansüstü tezlerin incelenmesi, arazi toplulaştırmasına yönelik akademik ilginin yoğunluğunu, çalışmaların odaklandığı temaları ve kullanılan yöntemleri belirlemek açısından büyük önem taşımaktadır. Aynı zamanda bu analiz, araştırma boşluklarını tespit ederek gelecekteki çalışmalara yön vermek, uygulamalarda karşılaşılan sorunları belirleyerek çözüm önerileri sunmak ve alandaki bilimsel gelişim sürecine katkıda bulunmak amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Materyal ve Yöntem

Bu çalışmada, Türkiye’de Arazi Toplulaştırması konusunda gerçekleştirilen akademik çalışmaların gelişim sürecini analiz etmek amacıyla betimsel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Betimsel araştırmalar, belirli bir konuya ilişkin mevcut durumu ortaya koyarak eğilimleri ve değişimleri anlamayı sağlar. Bu doğrultuda, çalışmada içerik analizi tekniği uygulanmış ve Türkiye’de arazi toplulaştırması alanında hazırlanan lisansüstü

tezlerin sistematik değerlendirmesi yapılmıştır. Yapılan bu çalışmada etik kurul onayı gerektirmemektedir. Makale araştırma ve yayın etiğine uygun olarak hazırlanmıştır.

Çalışmanın materyalini, Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi veri tabanında kayıtlı, 1973-2024 yılları arasında tamamlanmış 136 lisansüstü tez (27 doktora, 109 yüksek lisans) oluşturmaktadır. Tezler, araştırma konularına, yıllara, üniversitelere, ana bilim dallarına ve çalışılan bölgelere göre sınıflandırılmış ve analiz edilmiştir.

Järvelin ve Vakkari (1990, 1993)'nin geliştirdiği içerik analizi yöntemini esas alan bu çalışma, akademik çalışmaların sistematik bir çerçevede incelenmesine olanak tanıyarak, araştırma eğilimlerinin belirlenmesi ve bilimsel bilgi birikiminin değerlendirilmesini amaçlamaktadır. Tezlerin kapsamlı bir şekilde analiz edilmesi, alandaki metodolojik yaklaşımların, odaklanılan konuların ve araştırma boşluklarının belirlenmesine katkı sağlamaktadır.

Verilerin Toplanması

Bu çalışmada, Türkiye’de Arazi Toplulaştırması konusunda gerçekleştirilen akademik çalışmaların gelişim sürecini incelemek amacıyla Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi veri tabanında yer alan lisansüstü tezler analiz edilmiştir. 1973-2024 yılları arasında tamamlanmış ve veri tabanında kayıtlı olan 136 lisansüstü tez (27 doktora, 109 yüksek lisans) araştırma kapsamına alınarak bilgisayar ortamına aktarılmıştır.

Tezler, yayımlandıkları yıllar, akademik alanlardaki yoğunlaşma, araştırma konuları ve bölgesel dağılımları açısından belirli kriterlere göre sınıflandırılmış ve sistematik bir tablo haline getirilmiştir. Çalışmada kullanılan anahtar kelimeler doğrultusunda ilgili tezler belirlenmiş, erişime açık olanların tam metinleri detaylı bir şekilde analiz edilmiştir. Erişim kısıtlı olan tezler ise özet bilgiler temelinde değerlendirilerek analiz sürecine dahil edilmiştir.

Verilerin Analizi

Elde edilen veriler nitel araştırma yöntemlerinden içerik analizi tekniği kullanılarak değerlendirilmiştir. İçerik analizi, büyük ölçekli metin verilerini sistematik bir şekilde inceleyerek temalar, eğilimler ve metodolojik yaklaşımlar hakkında çıkarımlar yapmayı sağlayan bir yöntemdir (Krippendorff, 2022). Aynı zamanda, bilimsel alanlardaki gelişmeleri takip etmek ve akademik üretimdeki boşlukları belirlemek için sıklıkla tercih edilen bir analiz yöntemidir (Bengtsson, 2016; Vaismoradi ve ark., 2013).

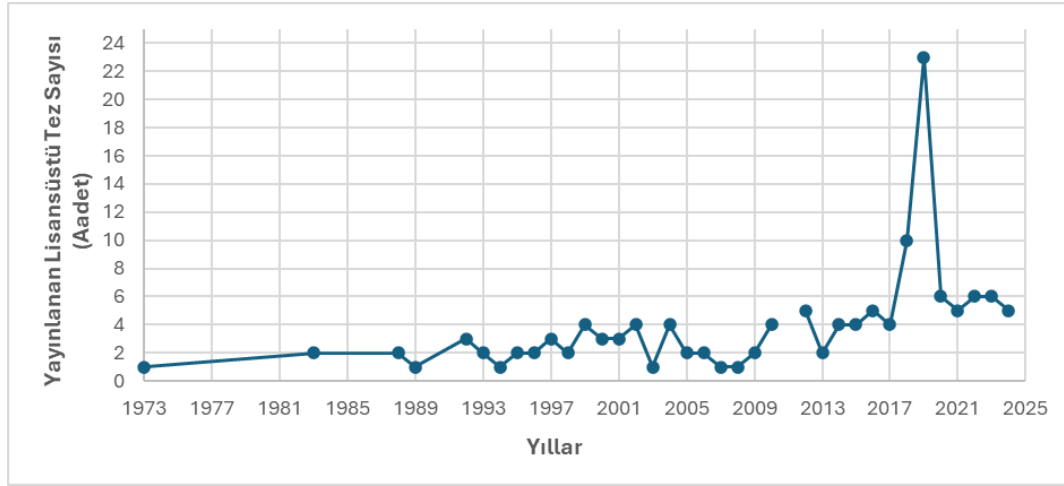
Bu doğrultuda, araştırma kapsamında incelenen tezler yayımlandıkları yıllar, bağlı oldukları üniversiteler, ana bilim dalları, ele alınan konular ve çalışılan bölgeler açısından kategorize edilmiştir. Verilerin değerlendirilmesi sürecinde frekans analizi ve yüzdelik dağılım yöntemleri kullanılmış, sonuçlar tablolar ve grafiklerle görselleştirilerek akademik eğilimler belirlenmiştir. İçerik analizinde, belgelerin sistematik bir biçimde

incelenmesi amacıyla örnekleme, kodlama, sınıflandırma ve tematik analiz süreçleri uygulanmıştır (Elo ve Kynga's, 2007; Nowell ve ark., 2017). Bu yöntem, arazi toplulaştırması alanındaki akademik çalışmaların eğilimlerini ortaya koyarak hem mevcut literatürü değerlendirmek hem de gelecekteki araştırmalara yön vermek açısından önemli bir çerçeve sunmaktadır.

Bulgular ve Tartışma

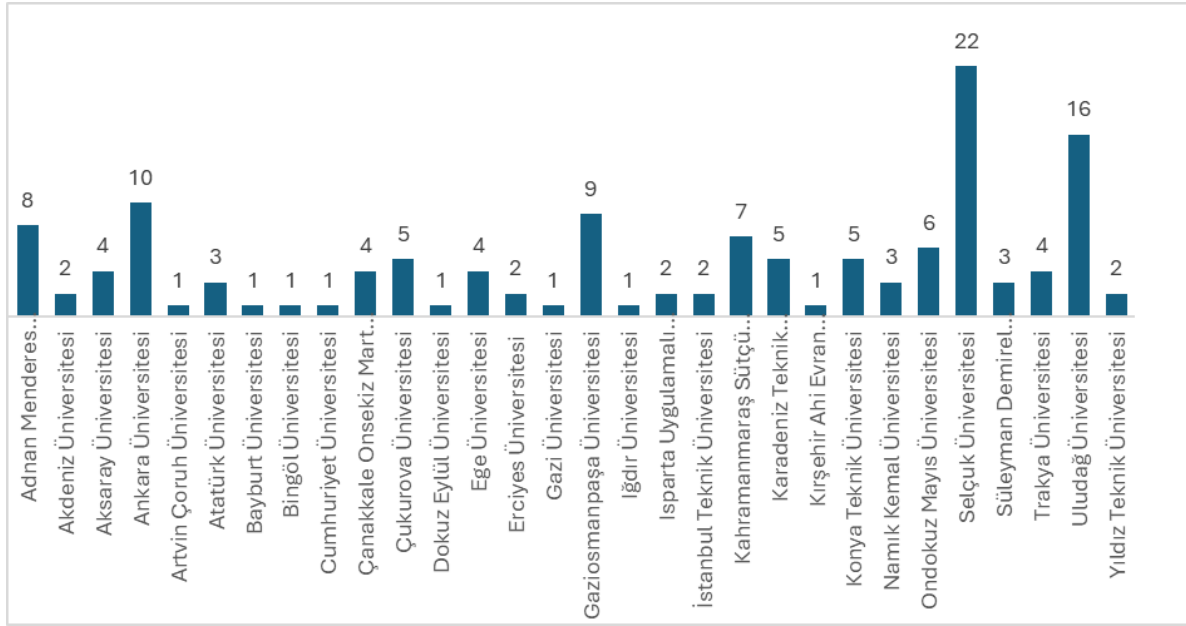
Ülkemizde 1973-2024 yılları arasında arazi toplulaştırması alanında, YÖK Ulusal Tez Merkezi'nin resmî web sitesinde toplam 136 adet tez yayınlanmıştır. Bunların 27 tanesi (%19.85) doktora tezi, 109 tanesi ise (%80.14) yüksek lisans tezidir. Toplam 136 adet tezin 109 tanesi (%80.1) açık erişimde olup, 27 tanesine (%19.9) erişim kısıtlıdır.

Şekil 1, 1973-2024 yılları arasında Türkiye’de arazi toplulaştırması alanında yayınlanan lisansüstü tezlerin yıllara göre dağılımını göstermektedir. İncelenen verilere göre, 2019 yılının 23 tez (%16.78) ile en fazla yayın yapılan yıl olduğu görülmektedir. 2018 yılı ise 10 tez (%7.29) ile ikinci sırada yer almakta olup, 2020, 2022 ve 2023 yıllarının her birinde ise 6 tez (%4.37) yayınlanmıştır. Bu bulgular, arazi toplulaştırması üzerine yapılan araştırmaların belirli yıllarda daha yoğun bir şekilde arttığını ve özellikle 2019 yılında önemli bir artış yaşandığını göstermektedir.

Şekil 1. Yayınlanan Lisansüstü Tezlerin Yıllara Göre Dağılımı

Şekil 2’de ise, yayınlanan lisansüstü tezlerin üniversitelere göre dağılımını göstermektedir. Çalışmada analiz edilen toplam 136 adet tezin, 30 farklı devlet üniversitesinde yürütüldüğü tespit edilmiştir. Lisansüstü tezlerin önemli bir kısmı, sırasıyla Selçuk Üniversitesi (%16.17), Uludağ Üniversitesi (%11.76) ve Ankara Üniversitesi (%7.35) tarafından gerçekleştirilmiştir. Herhangi bir özel üniversitede, arazi toplulaştırması konusu ile ilgili çalışma yapılmamıştır.

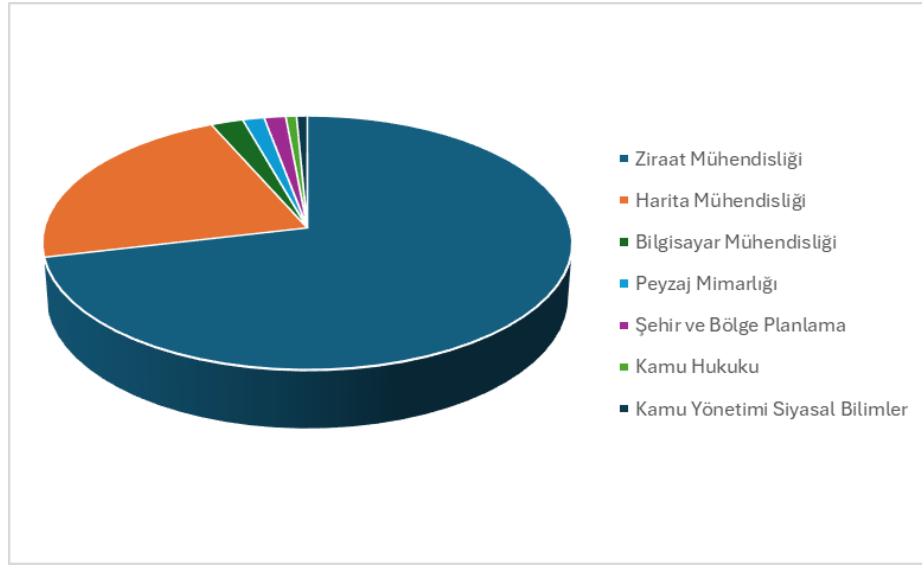

Şekil 2. Yayınlanan lisansüstü tezlerin üniversitelere göre dağılımı

Çizelge 1, Türkiye’deki çeşitli üniversitelerde, arazi toplulaştırması alanında yayınlanan doktora ve yüksek lisans çalışmalarının bağlı oldukları anabilim dallarının sayısal dağılımını ve oranlarını detaylı bir biçimde göstermektedir. Yayınlanan lisansüstü tezlerin bağlı oldukları ana bilim dallarının dağılım oranları ise Şekil 3’de verilmiştir. Türkiye’de arazi toplulaştırması üzerine yayınlanan lisansüstü tezlerin ana bilim dallarına göre dağılımına bakıldığında, en büyük yoğunluğun Ziraat Mühendisliği ana bilim dalında olduğu gözlemlenmiştir (97 tez, %71.32). Bu alanı sırasıyla Harita Mühendisliği (30 tez, %22.05), Bilgisayar Mühendisliği (3 tez, %2.20), Peyzaj Mimarlığı (2 tez, %1.47), Şehir ve Bölge Planlama (2 tez, %1.47), Kamu Hukuku (1 tez, %0.73) ve Kamu Yönetimi-Siyasal Bilimler (1 tez, %0.73) izlemektedir. Bu dağılım, arazi toplulaştırması konusundaki akademik üretimin ağırlıklı olarak Ziraat ve Harita Mühendisliği ana bilim dallarında yoğunlaştığını göstermektedir.

Çizelge 1. Yayınlanan lisansüstü tezlerin üniversite ve anabilim dallarına göre dağılımı

Üniversite	Anabilim Dalı	Doktora		Yüksek Lisans		Toplam	
		Yayın (Adet)	Oran (%)	Yayın (Adet)	Oran (%)	Yayın (Adet)	Oran (%)
Adnan Menderes Üniversitesi	Ziraat Mühendisliği	1	3.70	7	6.42	8	5.88
Akdeniz Üniversitesi	Ziraat Mühendisliği	1	3.70	1	0.91	2	1.47
Aksaray Üniversitesi	Harita Mühendisliği			4	3.66	4	2.94
Ankara Üniversitesi	Ziraat Mühendisliği	2	7.40	6	5.50	8	5.88
	Şehir ve Bölge Planlama			1	0.91	1	0.74
	Kamu Yönetimi-Siyasal Bilimler			1	0.91	1	0.74
Artvin Çoruh Üniversitesi	Harita Mühendisliği			1	0.91	1	0.74
Atatürk Üniversitesi	Ziraat Mühendisliği	2	7.40	1	0.91	3	2.21
Bayburt Üniversitesi	Ziraat Mühendisliği			1	0.91	1	0.74
Bingöl Üniversitesi	Ziraat Mühendisliği			1	0.91	1	0.74
Cumhuriyet Üniversitesi	Ziraat Mühendisliği			1	0.91	1	0.74
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	Ziraat Mühendisliği			4	3.66	4	2.94
Çukurova Üniversitesi	Peyzaj Mimarlığı			1	0.91	1	0.74
	Ziraat Mühendisliği	3	11.11	1	0.91	4	2.94
Dokuz Eylül Üniversitesi	Kamu Hukuku			1	0.91	1	0.74
Ege Üniversitesi	Ziraat Mühendisliği	1	3.70	3	2.75	4	2.94
Erciyes Üniversitesi	Harita Mühendisliği			2	1.83	2	1.47
Gazi Üniversitesi	Şehir ve Bölge P.			1	0.91	1	0.74
Gaziosmanpaşa Üniversitesi	Ziraat Mühendisliği	1	3.70	7	6.42	8	5.88
	Harita Mühendisliği			1	0.91	1	0.74
Iğdır Üniversitesi	Ziraat Mühendisliği			1	0.91	1	0.74
Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi	Ziraat Mühendisliği			2	1.83	2	1.47
İstanbul Teknik Üniversitesi	Harita Mühendisliği			2	1.83	2	1.47
Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi	Ziraat Mühendisliği	1	3.70	6	5.5	7	5.15
Karadeniz Teknik Üniversitesi	Harita Mühendisliği	1	3.70	4	3.66	5	3.68
Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi	Ziraat Mühendisliği			1	0.91	1	0.74
Konya Teknik Üniversitesi	Harita Mühendisliği	2	7.40	2	1.83	4	2.94
	Bilgisayar Mühendisliği			1	0.91	1	0.74
Namık Kemal Üniversitesi	Ziraat Mühendisliği	2	7.40	1	0.91	3	2.21
Ondokuz Mayıs Üniversitesi	Ziraat Mühendisliği			3	2.75	3	2.21
	Harita Mühendisliği			3	2.75	3	2.21
Selçuk Üniversitesi	Ziraat Mühendisliği	3	11.11	11	10.09	14	10.29
	Harita Mühendisliği	2	7.40	4	3.66	6	4.41
	Bilgisayar Mühendisliği	1	3.70	1	0.91	2	1.47
Süleyman Demirel Üniversitesi	Ziraat Mühendisliği			2	1.83	2	1.47
	Peyzaj Mimarlığı			1	0.91	1	0.74
Trakya Üniversitesi	Ziraat Mühendisliği	1	3.70	3	2.75	4	2.94
Uludağ Üniversitesi	Ziraat Mühendisliği	3	11.11	13	11.92	16	11.76
Yıldız Teknik Üniversitesi	Harita Mühendisliği			2	1.83	2	1.47
Toplam		27	19.85	109	80.14	136	100.00

Şekil 3. Yayınlanan lisansüstü tezlerin anabilim dallarına göre dağılımı

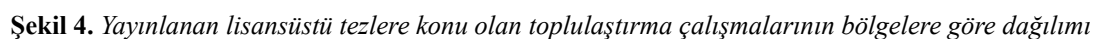
Çizelge 2, arazi toplulaştırması konusuyla ilgili yayımlanan lisansüstü tezlerde ele alınan araştırma konularının dağılımını göstermektedir. Analiz sonuçlarına göre, arazi toplulaştırması üzerine toplam 17 farklı konuda çalışma gerçekleştirilmiştir. En fazla incelenen konular sırasıyla; (1) *Arazi parçalılığı ve toplulaştırma çalışmalarının parsel sayısına etkisi* (%64.71), (2) *Arazi toplulaştırmasının ortalama parsel büyüklüğüne etkisi* (%50.74) ve (3) *Arazi toplulaştırması çalışmalarında parsel şekil analizi* (%41.18) olmuştur. Buna karşılık, en az çalışılan konular ise (1) *Arazi toplulaştırma çalışmalarında kullanılacak yeni yöntemlerin geliştirilmesi* (%5.15), (2) *Arazi toplulaştırmasının çevresel etkileri ve kamulaştırmaya etkisi* (%8.09) ve (3) *Arazi toplulaştırmada dağıtım çalışmaları* (%10.29) olarak tespit edilmiştir. Bu sonuçlar, arazi toplulaştırması alanında bazı konuların yoğun şekilde araştırıldığını, ancak özellikle yöntem geliştirme ve çevresel etkiler gibi kritik alanların görece daha az incelendiğini ortaya koymaktadır.

Çizelge 2. Yayınlanan lisansüstü tezlerde incelenen konuya göre dağılım

No	Yazar	Tez Türü	Genel Bilgi	AT Çalışmalarının Sonuçları	Bilgisayar Programlama - Model Geliştirme	Yöntem Geliştirme	Arazi Değerlendirme . Toprak Analizi	Arazi Topraklaşturma Projelerinin Etkileri ve Kabulü	Ekonomik Analiz	Tarımsal Sulama	CBS - Uzaktan Algılama	Arazi Parçalılığı - Parsel Sayısı	Ortalama Parsel Büyüklüğü	Parsel Şekli Analizi	Hisseliik - Mülkiyet Durumu	Çiftçi Anket Sonuçları ve Analizi	Çevresel Etkiler-Kamulaştırma	Dağıtım Çalışmaları	Tarımsal Altyapı
1	Rüştü Boyacıoğlu	Dr.																	
2	Suat Şenol	Dr.																	
3	Nihat Akyol	Dr.																	
4	Musa Avcı	Dr.																	
5	Recep Gündoğan	Dr.																	
6	Kemal Sulhi Gündoğdu	Dr.																	
7	Gürsel Küsek	Dr.																	
8	Erol Özkan	Dr.																	
9	Yusuf Çelik	Dr.																	
10	Yusuf Uçar	Dr.																	
11	Şerife Tülin Akkaya Aslan	Dr.																	
12	Salih Akkaya	Dr.																	
13	Yasemin Kuşlu	Dr.																	
14	Gülçin Altıntaş	Dr.																	
15	Müge Kirmikil	Dr.																	
16	Betül Göçmen Dinçbilek	Dr.																	
17	Turgut Ayten	Dr.																	
18	Hüseyin Haklı	Dr.																	
19	Ela Ertunç	Dr.																	
20	İlker Karaönder	Dr.																	
21	Ahmet Tezcan	Dr.																	
22	Safiye Pınar Tunali	Dr.																	
23	Birsen Önder	Dr.																	
24	Fırat Arslan	Dr.																	
25	Şenol Özdemir	Dr.																	
26	Hasan Çağla	Dr.																	
27	Ramazan Yoldaş Satılmış	Dr.																	
28	Gürsel Küsek	YL																	
29	Mustafa Yılmaz	YL																	
30	Kadir Saltalı	YL																	
31	Nurullah Kahvecioğlu	YL																	
32	Hatice Zeybek	YL																	
33	Serhat Büyükdere	YL																	
34	Şeref Çoban	YL																	
35	Sedat Doğan	YL																	
36	Özgür Gör	YL																	
37	Aziz Şişman	YL																	
38	Şerife Tülin Akkaya	YL																	
39	Füsun Eryiğit	YL																	
40	Alper Medetoğlu	YL																	
41	E. Işıl Emrahoğlu	YL																	
42	Filiz Bahadır	YL																	
43	Sevilay Almus	YL																	
44	Şükrü Kaleli	YL																	
45	Yaşar İnceyol	YL																	
46	Ahmet Erdoğan	YL																	
47	Mehmet Şahin	YL																	
48	Gülşay Ünal	YL																	
49	Özlen Uzun	YL																	
50	Müge Köseoğlu	YL																	
51	Derya Uçar	YL																	
52	Fatih İşcan	YL																	

[illegible]

Şekil 4, Türkiye’de arazi toplulaştırması konusuyla ilgili yayımlanan lisansüstü tezlerin çalışılan bölgelere göre dağılımını göstermektedir. Veriler, arazi toplulaştırma çalışmalarının hangi coğrafi bölgelerde yoğunlaştığını ortaya koyarken, aynı zamanda bu bölgelerdeki toplulaştırma faaliyetlerinin yaygınlık düzeyiyle doğrudan ilişkilendirilmektedir. Analiz sonuçlarına göre, en fazla akademik çalışmaya konu olan bölge İç Anadolu Bölgesi olup, toplam 45 tez (%32.85) bu bölgede gerçekleştirilmiştir. Bu bölge Türkiye’de ilk arazi toplulaştırma projesinin yapılmış olması nedeniyle özel bir duruma sahiptir. Ayrıca, bölge geniş tarım arazilerine sahiptir ve bu nedenle oldukça yüksek bir tarımsal üretim potansiyeline sahip olan bölgede arazi toplulaştırma projeleri uzun yıllardır uygulanmaktadır. Bu özellikleri nedeniyle bölge sık sık arazi toplulaştırmayla ilgili akademik çalışmalara konu edinilmektedir. İç Anadolu’yu sırasıyla Marmara Bölgesi (27 tez, %19.71), Karadeniz Bölgesi (17 tez, %12.41), Ege Bölgesi (16 tez, %11.68), Akdeniz Bölgesi (15 tez, %10.95), Doğu Anadolu Bölgesi (11 tez, %8.03) ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi (6 tez, %4.38) takip etmektedir. Bu dağılım, arazi toplulaştırma faaliyetlerinin daha çok geniş tarım arazilerinin bulunduğu ve mülkiyet yapısının parçalı olduğu bölgelerde yoğunlaştığını göstermektedir. Ayrıca, nispeten daha az araştırma yapılan Güneydoğu ve Doğu Anadolu bölgeleri gibi alanlarda arazi toplulaştırma süreçlerinin bilimsel olarak daha fazla incelenmesine ihtiyaç duyulduğu da görülmektedir.

Bölgesel dağılım analizi, Türkiye'de arazi toplulaştırması üzerine yapılan akademik çalışmaların belirli coğrafi bölgelerde yoğunlaştığını göstermektedir. İç Anadolu Bölgesi en fazla akademik çalışmaya konu olurken, Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgeleri'nde araştırmaların sınırlı olduğu görülmektedir. Bu durum, toplulaştırma süreçlerine yönelik akademik ilginin bölgesel farklılıklar gösterdiğini ortaya koymaktadır.

Sonuçlar

Bu çalışmada, 1973-2024 yılları arasında Türkiye'de arazi toplulaştırması konulu lisansüstü tezlerin içerik analizi gerçekleştirilmiştir. Çalışmada incelenen 136 tez, akademik eğilimler, disiplinler arası dağılım, konu başlıkları ve bölgesel odaklanmalar açısından değerlendirilmiştir. Araştırma sonuçları, tezlerin büyük çoğunluğunun Ziraat Mühendisliği ve Harita Mühendisliği alanlarında yoğunlaştığını, ancak sosyal, ekonomik ve çevresel etkiler gibi konuların nispeten daha az çalışıldığını göstermektedir. İç Anadolu Bölgesi en fazla akademik çalışmaya konu olurken, Güneydoğu ve Doğu Anadolu Bölgeleri'nde bu alandaki akademik ilginin düşük olduğu görülmektedir. Bu durum, toplulaştırma süreçlerinin bilimsel boyutta daha kapsamlı bir şekilde ele alınması gerektiğini ortaya koymaktadır.

Arazi toplulaştırması üzerine yapılan akademik çalışmaların büyük bir kısmı İç Anadolu Bölgesi'nde gerçekleştirilmiştir. Bu bölgeyi Marmara ve Karadeniz Bölgeleri takip etmektedir. Buna karşın, Güneydoğu ve Doğu Anadolu Bölgeleri'nde konuyla ilgili sınırlı sayıda akademik çalışma yapılmış olması, bu bölgelerdeki toplulaştırma süreçlerinin daha fazla incelenmesi gerektiğini ortaya koymaktadır. Çalışmaların üniversitelere göre dağılımı incelendiğinde, en fazla tez üreten kurumların Selçuk Üniversitesi, Uludağ Üniversitesi ve Ankara Üniversitesi olduğu tespit edilmiştir. Özel üniversitelerde ise arazi toplulaştırması ile ilgili herhangi bir akademik çalışmanın yapılmamış olması, konunun akademik çeşitlilik açısından kısıtlı bir çevrede ele alındığını göstermektedir.

Araştırma konularına bakıldığında, tezlerin büyük bir kısmının arazi parçalılığı, toplulaştırma süreçlerinin parsel büyüklüğüne etkisi ve parsel şekil analizi gibi teknik konulara odaklandığı belirlenmiştir. Buna karşılık, toplulaştırma süreçlerinin sosyal, ekonomik ve çevresel etkileri, çiftçi algıları ve toplulaştırma yöntemlerinin geliştirilmesi gibi konuların görece daha az çalışıldığı tespit edilmiştir. Akademik üretimin yıllara göre dağılımı incelendiğinde, belirli dönemlerde çalışmaların yoğunlaştığı ve özellikle 2019 yılının en fazla yayın yapılan yıl olduğu görülmektedir.

Arazi toplulaştırması konusundaki akademik çalışmaların daha kapsamlı bir yapıya kavuşması için disiplinler arası araştırmaların teşvik edilmesi gerekmektedir. Teknik analizlerin ötesinde, toplulaştırmanın sosyal ve ekonomik etkilerini ele alan çalışmalar artırılmalıdır. Özellikle toplulaştırma projelerinin kırsal kalkınmaya etkileri, çiftçilerin süreç hakkındaki algıları ve çevresel sürdürülebilirlik boyutlarının detaylı şekilde incelenmesi gerekmektedir.

Güneydoğu ve Doğu Anadolu Bölgeleri'nde toplulaştırma üzerine yapılan akademik çalışmaların sayısının artırılması, bölgesel farklılıkların daha iyi anlaşılmasına ve bölgeye özgü çözüm önerilerinin geliştirilmesine

katkı sağlayacaktır. Ayrıca, Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS), uzaktan algılama ve yapay zeka gibi teknolojilerin arazi toplulaştırma süreçlerinde kullanımına yönelik daha fazla akademik çalışma yapılması gerekmektedir. Bu teknolojilerin süreci hızlandırma ve maliyetleri düşürme potansiyeli göz önünde bulundurulduğunda, konunun akademik boyutta daha fazla ele alınması önemli görülmektedir.

Devlet üniversitelerinin bu alandaki öncülüğüne ek olarak, özel üniversitelerde de arazi toplulaştırması konusunda akademik çalışmaların teşvik edilmesi, konunun daha geniş bir akademik perspektifle ele alınmasına katkı sağlayacaktır. Akademik eğilimlerin düzenli olarak analiz edilmesi ve araştırma boşluklarının belirlenerek yeni çalışma alanlarının teşvik edilmesi, gelecekteki araştırmalar için yol gösterici olacaktır. Özellikle toplulaştırma projelerinin sosyo-ekonomik etkilerini değerlendiren çalışmaların artırılması, uygulamaların başarısını artırarak daha sürdürülebilir ve verimli arazi yönetim politikalarının oluşturulmasına yardımcı olacaktır.

Bu çalışma, Türkiye’de arazi toplulaştırması üzerine yapılan akademik araştırmaların mevcut durumunu ortaya koyarak, gelecekteki çalışmalar için bir yol haritası sunmaktadır. Arazi toplulaştırmasının yalnızca teknik bir süreç olarak ele alınmaması, disiplinler arası yaklaşımların teşvik edilmesi ve bölgesel farklılıkların daha detaylı incelenmesi, bilimsel üretimin gelişmesine ve toplulaştırma politikalarının daha etkin hale getirilmesine katkı sağlayacaktır. Bu bağlamda, arazi toplulaştırma süreçlerinin daha verimli ve sürdürülebilir hale gelmesi için teknolojik yeniliklerin entegrasyonu büyük önem taşımaktadır. Arazi toplulaştırma süreçlerine dijitalleşme ve akıllı tarım teknolojilerinin entegrasyonu, verimliliği artırabilir ve çevresel etkileri daha iyi izlememizi sağlayabilir. Akıllı sulama sistemleri, sensörler ve IoT cihazları gibi teknolojilerin kullanımı, arazi kullanımını optimize edebilir ve daha sürdürülebilir tarım uygulamalarına olanak tanıyabilir. Bu alandaki daha fazla araştırma, teknolojilerin toplulaştırma süreçlerine nasıl katkı sunduğunu derinlemesine inceleyerek daha verimli yöntemler geliştirilmesine yardımcı olacaktır.

Kadın çiftçilerin arazi toplulaştırma projelerindeki yerinin yeterince ele alınmadığı görülmektedir. Özellikle kırsal alanlarda kadınların toprak mülkiyeti sınırlı olsa da, toplulaştırma süreçlerinde onların rolünün artırılması, projelerin daha kapsayıcı ve sosyal açıdan adil olmasına olanak sağlayabilir. Bu alanda yapılacak çalışmalar, kadınların süreçlerdeki etkisini anlamak ve toplulaştırmanın toplumsal cinsiyet eşitliğiyle nasıl uyumlu hale getirilebileceğini araştırmak açısından önemlidir.

Arazi toplulaştırmasının kırsal yerleşim alanlarındaki göç dinamikleri üzerindeki etkisi de üzerinde durulması gereken bir konudur. Kırsal alanda yapılan toplulaştırma projelerinin, özellikle genç çiftçilerin toprakla olan bağlarını güçlendirip güçlendirmede araştırılmalıdır. Bu tür projeler, göçü engelleme potansiyeline sahip olabilir ve genç nüfusun kırsalda kalmasını sağlayacak stratejiler geliştirebilir.

Toplulaştırma projelerinin ekosistem hizmetleri üzerindeki etkilerinin değerlendirilmesi, sürdürülebilir arazi kullanımı için büyük önem taşır. Arazi toplulaştırmasının, biyolojik çeşitliliği koruma ve ekosistem hizmetlerini iyileştirme üzerine nasıl bir etkisi olduğunu araştırmak, doğal kaynakların korunmasına yönelik daha etkili politikaların geliştirilmesine yardımcı olabilir. Bu konuda yapılacak araştırmalar, çevresel sürdürülebilirliği artırmaya yönelik yeni yollar açabilir.

Son olarak, küresel iklim değişikliği bağlamında arazi toplulaştırmasının nasıl bir rol oynayabileceği de önemli bir araştırma alanıdır. İklim değişikliği, tarım üzerinde çeşitli etkiler yaratmaktadır ve toplulaştırma süreçlerinin bu değişikliklere adaptasyon sağlamada nasıl kullanılabileceği araştırılmalıdır. Arazi toplulaştırmasının iklim değişikliğiyle mücadelede bir araç olarak kullanılması, çiftçilerin daha dirençli hale gelmesini sağlayabilir ve sürdürülebilir tarım politikalarının geliştirilmesine katkı sunabilir.

Teşekkür

Yapılan bu çalışma etik kurul izni gerektirmemektedir. Makale, araştırma ve yayın etiğine uygun olarak hazırlanmıştır. Bu makaleyi hazırlayan yazarlar, araştırmaya eşit oranda katkı sağlamıştır ve yazarlar arasında herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Kaynakça

- Aasmäe, K. and Maasikamäe, S. 2014. Internal fragmentation of agricultural parcels. *Research for Rural Development*, 2: 278-282.
- Akkaya Aslan, T., Kirmikil, M., Gündoğdu, K., and Arici, I. 2018. Reallocation model for land consolidation based on landowners' requests. *Land Use Policy*, 70: 463-470 <https://doi.org/10.1016/j.landusepol.2017.11.028>.
- Arslan, F., Sawassi, A., Derardja, B., Değirmenci, D. and Lamaddalena, N. 2024. The effects of land consolidation projects on pressurized irrigation system design and the cost: A case study from Türkiye, *Ecology & Hydrobiology* 24 (3): 608-616
- Bahar, S.K., and Kirmikil, M. 2021. The evaluation of agricultural landowner inputs before and after land consolidation: The Kesik Village example. *Land Use Policy*, 109. <https://doi.org/10.1016/j.landusepol.2021.105605>.
- Bayraktutan, Y. ve Uçak, S. 2014. Ekolojik İktisat ve Kalkınmanın Sürdürülebilirliği. *Akademik Araştırmalar ve Çalışmalar Dergisi (AKAD)*, 3(4): 17-36.
- Bengtsson, M. 2016. How to plan and perform a qualitative study using content analysis. *NursingPlus Open*, 2: 8-14, <https://doi.org/10.1016/j.npls.2016.01.001>.
- Bezen, Z.Y. ve Balan, F. 2019. Bilgi Üretim Süreçlerinde Teknolojinin Rolü ve Gelişme Bölgelerinin Sorunlarına Yönelik Çözüm Önerileri: Türkiye Örneği. *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 14(2): 121-131.
- Boztoprak, T., Demir, O. ve Çoruhlu, Y.E. 2016. Türkiye’de Arazi Toplulaştırması Üzerine Yapılmış Akademik Çalışmaların Analizi. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Doğa Bilimleri Dergisi*, 18(4): 91 – 101, <https://doi.org/10.18016/ksujns.74837>.

- Christou, E., Parmaxi, A. ve Zaphiris, P. 2024. A systematic exploration of scoping and mapping literature reviews. *Universal Access in the Information Society*. <https://doi.org/10.1007/s10209-024-01120-3>
- Duan, J., Ren, C., Wang, S., Zhang, X., Reis, S., Xu, J. and Gu, B. 2021. Consolidation of agricultural land can contribute to agricultural sustainability in China. *Nature Food*, 2(12). <https://doi.org/10.1038/s43016-021-00415-5>.
- Elo, S. and Kynga's, H. 2007. The qualitative content analysis process. *Journal of Advanced Nursing. JAN Research Methodology*, 62(1): 107–115.
- Ertunç, E. ve Janus, J. 2021. Arazi Toplulaştırma Projelerinin Arazi Parçalanma Değişimine Etkisi: Türkiye ve Polonya Örneği. *Türk Tarım ve Doğa Bilimleri Dergisi*, 8(1): 226-234, <https://doi.org/10.30910/turkjans.775227>.
- Esen, A. 2019. Arazi toplulaştırma proje başarı kriterleri üzerine bir araştırma. Yüksek Lisans Tezi, Bursa Uludağ Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Türkiye.
- Guo, Y. and Wang, J. 2023. Land Consolidation in Rural China: Historical Stages, Typical Modes, and Improvement Paths. *Land*, 12(2). <https://doi.org/10.3390/land12020491>.
- İyisöz Bulut, E. ve Unakıtan, G. 2023. Arazi Toplulaştırma Uygulamalarında Çiftçi Algılarının Belirlenmesi: Tekirdağ Malkara Yörük Köyü Örneği. *Balkan Sosyal Bilimler Dergisi*, 12(24): 14-21, <https://doi.org/10.55589/bsbd.1400201>.
- Janus, J. and Ertunç, E. 2023. Impact of land consolidation on agricultural decarbonization: Estimation of changes in carbon dioxide emissions due to farm transport. *Science of the Total Environment*, 873. <https://doi.org/10.1016/j.scitotenv.2023.162391>.
- Järvelin, K. and Vakkari, P. 1990. Content analysis of research articles in library and information science. *Library and Information Science Research*, 12(4): 395-421.
- Järvelin, K. and Vakkari, P. 1993. The evolution of library and information science 1965-1985: A content analysis of journal articles. *Information Processing and Management*, 29(1): 129-144, [https://doi.org/10.1016/0306-4573\(93\)90028-C](https://doi.org/10.1016/0306-4573(93)90028-C).
- Karunarathna, I., Bandara, S., Jayawardana, A., De Alvis, K., Gunasena, P., Hapuarachchi, T., Ekanayake, U., Rajapaksha, S., Gunawardana, K., Aluthge, P. and Gunathilake, S. 2024. Creating Value through Literature Reviews: Techniques for Identifying Research Gaps. Uva Wellassa University, <https://doi.org/10.13140/RG.2.2.15126.77124>.
- Kirmikil, M. ve Küçük, M. 2024. Arazi Toplulaştırma Projelerinde Mülakat Tercihlerine Göre Dağıtımın İncelenmesi: Kilis Elbeyli Örneği. *Bursa Uludağ Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi*, 38(1): 1–11.
- Krippendorff, K. 2022. Content Analysis: An Introduction to Its Methodology. In Content Analysis: An Introduction to Its Methodology. SAGE Publications, Inc. Thousand Oaks. 77p, <https://doi.org/10.4135/9781071878781>.

- Kuzu, H. ve Değirmenci, H. 2020. Arazi toplulaştırma projelerinin tarımsal mekanizasyon işletmeciliğine etkisi. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Tarım ve Doğa Dergisi* 23 (3): 655-662.
- Lök, E. ve Değirmenci, H. 2019. Arazi toplulaştırma projelerinde arazi parçalılık analizi: Niğde ili Hasaköy ve Bağlama köyleri örneği. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Tarım ve Doğa Dergisi* 22 (5): 744-750
- Miles, D.A. 2017. Research methods and strategies workshop: A taxonomy of research gaps: Identifying and defining the seven research gaps. *Journal of Research Methods and Strategies*, 1(1): 1-15.
- Nowell, L.S., Norris, J.M., White, D. E. and Moules, N. J. 2017. Thematic Analysis: Striving to Meet the Trustworthiness Criteria. *International Journal of Qualitative Methods*, 16(1): 1-13 <https://doi.org/10.1177/1609406917733847>.
- Popenoe, R., Langius-Eklöf, A., Stenwall, E. and Jervaeus, A. 2021. A practical guide to data analysis in general literature reviews. *Nordic Journal of Nursing Research*, 41(4): 175-186 <https://doi.org/10.1177/2057158521991949>.
- Rammal, H. G. 2023. Systematic Literature Reviews: Steps and Practical Tips. Rana, S., Singh, J. and Kathuria, S. (Ed.), In Review of Management Literature (Vol. 2), Emerald Publishing Limited, Leeds, pp:27-35 <https://doi.org/10.1108/S2754-586520230000002002>.
- Sağır, A. ve Memiş Sağır, P. 2019. Bilginin Dijitalleşmesi Bağlamında Akademik Üretim Mekanizmalarının Dönüşümü: Matbaadan Dijital Ortama Dergi Yayıncılığı. *Journal of Economy Culture and Society*, 59(1): 121-141, <https://doi.org/10.26650/jecs416318>.
- Uluyol, I Ç., Kurupınar, A., Yıldırım, A., Efendioğlu, A., Arpalık, A., Babacan, G., Dadlı, G., Akçayır, İ., Başaran, M., Coşkun Turan, R., Güleşir, T., Özkubat, U. ve Alsaati, Z. 2020. Akademik Araştırmalarda Teknoloji Kullanımı (Ç. Uluyol, Ed.). Nobel Akademik Yayıncılık, 290s.
- Vaismoradi, M., Turunen, H. ve Bondas, B. 2013. Content analysis and thematic analysis: Implications for conducting a qualitative descriptive study. *Nursing and Health Sciences*, 15: 398-405.
- Van Dijk, T. 2003. Dealing with Central European land fragmentation. A critical assessment on the use of Western European instruments, Dissertation, Delft University of Technology, Eburon Academic Publishers: 210p.
- Van Dijk, T. 2007. Complications for traditional land consolidation in Central Europe. *Geoforum*, 38(3): 505-511, <https://doi.org/10.1016/j.geoforum.2006.11.010>.
- Yağanoğlu, A.V., Fayrap, A. ve Yanık, R. 2018. Sulama Projelerinde Arazi Toplulaştırmasının Gerekliği: Daphan Sulaması Örneği. *Bursa Uludag Üniv. Ziraat Fak. Derg.* 32(2): 55-67.
- Zhou, Y., Guo, L. and Liu, Y. 2019. Land consolidation boosting poverty alleviation in China: Theory and practice. *Land Use Policy*, 82: 339-348, <https://doi.org/10.1016/j.landusepol.2018.12.024>.